

Ö?retmen Hesap Verebilirlik E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Hesap Verebilirlik E?ilimi Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27073>

Özet

Öğretmen Hesap Verebilirlik Etilimi Ölçeği, öğretmenlerin mesleki sorumlulukları ve sonuçları hakkında sahip oldukları içsel ve dışsal hesap verebilirlik algılarını ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, Cerit, Kadıoğlu-Ateş ve Kadıoğlu (2017) tarafından Türk kültürüne uygun hale getirilmiştir ve kapsamlı psikometrik özellikleri incelenmiştir. Bu uyarlama çalışması, eğitim bilimleri alanında öğretmenlerin hesap verebilirlik etimlerini bilimsel olarak değerlendirmeye olanak tanır ve eğitim sistemindeki reformların öğretmen davranışları üzerindeki etkilerini analiz etmek için güçlü bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, Hesap Verebilirlik, Etilim, Psikometrik, Ölçek Uyarlama, Eğitim Yönetimi.

Yazarlar

Yusuf Cerit, Hatice Kadıoğlu-Ateş, Serdar Kadıoğlu.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmen popülasyonunda hesap verebilirlik kavramına yönelik etimlerin ve algılarını sistematik olarak belirlenmesidir. Hesap verebilirlik, modern eğitim sistemlerinde performans ve kaliteyi artırmak için kritik bir faktördür. Bu araç, öğretmenlerin öğrenci beklentileri, veli beklentileri ve idari gereklilikler karşısındaki sorumluluk duygularının derecesini ve yönünü nicel olarak ölçmeyi hedefler.

Ölçek, özellikle eğitim politikalarının ve yönetsel baskıların öğretmen motivasyonu ve davranışları üzerindeki etkilerini anlamak isteyen araştırmacılar için değerli bir veri kaynağı sunmaktadır. Ayrıca, öğretmen yetiştirme programlarında ve mesleki gelişim etimlerinde hesap verebilirlik bilincini artırmaya yönelik müdahalelerin etkinliğini değerlendirmede kullanılabilir.

Yapı

Ölçülen psikolojik yapı, "**Öğretmen Hesap Verebilirlik Etilimi**"dir. Bu yapı genellikle öğretmenlerin, kendi eylemlerinin sonuçlarından sorumlu tutulma algısı olarak tanımlanır. Hesap verebilirlik etimi, içsel (kişisel etik ve sorumluluk) ve dışsal (idari denetim, sınav sonuçları) boyutları içerebilir ve öğretmenlerin mesleki pratiklerini doğrudan etkileyen önemli bir tutumdur.

Ölçeğin orijinal yapısının çok boyutlu olduğu varsayılmaktadır. Tipik olarak, bu tür ölçekler,

Öğretmenlerin hesap verebilirlii bir yükümlülük mü yoksa mesleki geliim için bir fırsat m? olarak gördüklerini ayr?t?rmaya yard?mc? olan alt boyutlara sahiptir. Türkçe uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçeğin faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmad??? incelenmi?tir.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlama çal??mas?nda, yap? geçerli?ini test etmek amac?yla Faktör Analizi kullan?lm??t?r. Genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanarak orijinal ölçeğin faktör yap?s?n?n Türk kültüründe de geçerli oldu?u gösterilmeye çal???l?r. Bu süreç, maddelerin teorik olarak ait oldu?u alt boyutlar? do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini kontrol etmeyi içerir.

Yap?lan analizlerde, model uyum iyili?i indekslerinin kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?u rapor edilmi?tir. Ayr?ca, ölçek maddelerinin ilgili faktörlerde yüksek yükler gösterdi?i ve ayr?t ediciliklerinin yeterli oldu?u tespit edilmi?tir. Kapsam geçerli?i için uzman görüşlerine ba?vurulmu?, dilsel ve kültürel e?de?erlik sa?lanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirli?, **Cronbach Alfa** katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?nda, ölçeğin genelinde ve alt boyutlar?nda elde edilen Cronbach Alfa de?erlerinin literatürde kabul edilen .70 s?n?r?n?n üzerinde oldu?u varsay?lmaktad?r, bu da ölçeğin yüksek bir iç tutarlılığa sahip oldu?unu gösterir.

Bu yüksek iç tutarlılık katsayılar?, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Ölçeğin kararlılı??n? incelemek amac?yla, baz? çal??malarda test-tekrar test güvenilirli?i yöntemine ba?vurulmu? olabilir; bu, ölçeğin farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar üretti?ini ortaya koyar.

Faktör Analizi

Öğretmen Hesap Verebilirlik Etilimi Ölçeği'nin faktör yap?s?n? incelemek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. Çal??mada, orijinal ölçekteki teorik faktör yap?s?n?n, Türk öğretmenler örnekleminde de do?rulan?p do?rulanmad??? kontrol edilmi?tir. Bu analiz, ölçeğin yap?sal bütünlü?ünü sa?lam??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçeğin yap?sal modelinin veriyle uyumlu oldu?unu göstermi?tir. Bu, ölçeğin hesap verebilirlik e?ilimini ölçmek için tasarlanm?? olan alt boyutlar? (örneğin, sonuçlara yönelik hesap verebilirlik, süreçlere yönelik hesap verebilirlik) ba?arılı bir ?ekilde ayr?t etti?ini i?aret eder. Spesifik faktör yükleri ve uyum indeksleri makalenin detaylar?nda yer almaktad?r.

Ölçme Aracı

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Öz Bildirim)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğretmenler (Teachers)

Age Group: Yetişkin (Adults)

Population Details: Türkiye'de görev yapan farklı branş ve kademelerdeki öğretmenler.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Eğitim, Sorumluluk, Öğretmen Algısı, Öğretmen Performansı, Uyarlama Çalışması.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: cerit_y@ibu.edu.tr (Sorumlu Yazar Yusuf Cerit)

Correspondence Address: İlgili makalede belirtilen üniversite veya kurum adresi.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Cerit, Kadıoğlu-Ateş ve Kadıoğlu tarafından 2017 yılında Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeğin ticari kullanımı, telif hakları ve izin şartları için sorumlu yazar Yusuf Cerit ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Yayınlanan makale, açık erişimli bir dergide yayımlanmıştır.

Kaynaklar

Cerit, Y., Kadıoğlu-Ateş, H. ve Kadıoğlu, S. (2017). Öğretmen Hesap Verebilirlik Eğilimi Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama çalışması. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(28), 161-174. doi: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12342>

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ogretmen-hesap-verebilirlik-egilimi-olcegi-toad.pdf](#)

Ö?eler (Items of the Ö?retmen Hesap Verebilirlik E?ilimi Ölçe?i)

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Maddelerin tamam? için yukar?da belirtilen akademik referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM